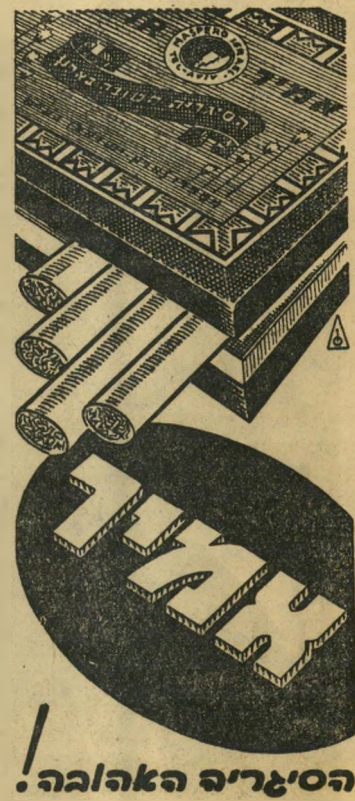

לבה של נערה

אותו מקרה התארע לפני זמן קצר בלבד, אלא, שאני, בהשקפי עתה אחרי, רה, שוב אל אותה תקופה רחוקה אי-רועים ומשברי נפש אנושי, חש כאילו עיני ועידיני חלפו מאז. כליך מופלא היה הדבר. ממש אגדה, ואף אתם, מן הסתם יעלה בדעתכם, כי ספור בדים לפניכם. לכן, ברצוני, להקדים ולומר, כי אני חפץ להכריחכם להאמין, כי אמנם הרג עוזי דליה, או אפילו פגע בה פגיעה כלשהי, ואף כי כל המדובר התרחש אמנם באותה נקודת משלט. כל אותם פרטים ופרטי הפרטים כמוהם כגזני מחול לגמר בהם את סיפור המעשה ואותו "תוך", אותו עיקר העיקרים הריהו — לבה של נערה. חפץ אני שאף אתם תהיו סבורים, כי לבה של נערה הנו משהו מופלא, שאי אפשר להגיע עד תכנו ואף, שכל נערה לא תוכל אי פעם להשתלט, השתלטות גמורה, על לבה. לבה שלה. דברים אלה עלו בדעתי עוד ביום ההוא. אותו יום קודר ועגמומי, בשעה שהורגשה מתיחות באוויר ואנו ידענו שהוא יתגלה. אין אנו יודעים מתי עלה לראשונה הרעיון הגורם זה במוחו, ולכן לא ידענו כיצד למנוע בעדו מהוציאו לפועל. בכלל, היתה זו ודאות תהיכרתית בלבד, ועל כן לא היתה כל אפשרות לגשת אל משהו ולהצביע על כך, כי כן אהרת היינו נראים מגוחכים בעינינו ובעיני אחרים. אלא, שהיתה זו בכל זאת הרגשה איר-מה. להאמין, כי שואה מתקרבת ובאה ואין ביכולתך לעשות דבר.

ידוע היה הדבר בהכשרתנו כי עוזי ודליה הגם זוג וכי דרים הם בחדר משותף. ידענו כי אהבים הם איש את רעותו אהבה עזה, אולם לא ידענו כי ישנו אדם בעולם זה המסוגל להחיר קשר כה איתן, וכשהופיע אותו שלישי ידענו כולנו, עבר בנו מין רטט חשמלי שהבהיר לנו כי כאן תהיה התפרצות. היינו אחת מאותן קבוצות הכש-רה, ששחררו מאצבא לשם היאחזות בנקודת משלט אי שם באחת מפינות החמד של המדינה.

ובאמת, היתה זו פינת חמד: הת-בססנו על גבעה רמה, השולטת על עמקים פוריים מסביב ומסגורת עיני כל ביופי טבעי זה. חורשת עצי זית עתיקת יומין ומתרעת ומתמשכת בקר-בת מקום ומשמשת מקום נוח לכל המבקשים פינת מרגוע והתייחנות. התארגנו בצורה איתנה. בעצם, נח-שבנו ליחידת התישבות עוד, מימי הפלמ"ח בקבוץ א', מקום שחושלנו הן כאנשי המחרשה והן כאנשי השלח. נסיון הקרבות הפכנו לאחים בנפש. ממש אחים ואף יותר מכך — גוף אחד ונפש אחת.

קיצורו של דבר: כל הנתונים היו כאן להדבקות גוף ונפש של זוג אוהי-בים זה: עוזי ודליה. והם אהבו, ועוד איך! דומני כי כל הקבוצה הסתובבה מסביב לצירם. סוף סוף היו את הזוג הראשון בק-בוצה. פשוט — אהבנו אותם. היינו שותפים לאותה חרות חיים שפרצה מהם ואפפה את כולנו.

רבות חייתי בישובי עמל ועבודה ומימי לא ראיתי אהבה כזו שחשו כל החברים לדליה ועוזי. דומה שהתאהב-נו במופלא מאתנו. עכן אהבתם היתה משהו שלא ידענוה עד כה. לא האמנו כי קיים כח על-אנושי כזה שיאחד זוג בעצמה כה רבה. אף אני שהייתי ידוע כספקן וכאירוני בין החבורה — נפעמתי ממש. השקפת עולמי הפסימית הלכה והתמוטטה. חשתי כי קיימת אה-בה טהורה בעולמנו הקטן. אהבה שאינה פוזלת לצדדים. אהבה טהורה הכוללת בתוכה את הגוף והנפש יחדיו. אהבה הכוללת שנים שהפכו לאחד. אהבה מופלאה.

*

ביום בהיר אחד הופיע גדעון בקבו-צה, "מלמעלה" הטילו אותו עלינו. הת-ברר שרוב החברים מכיר אותו היטב. שימש כקצין באחת מיחידות הפלמ"ח המובחרות וכיצד השתחרר — אין איש יודע.

גדעון נטל את המושכות לידי וני-כר היה כי אמנם יודע הוא לאחוז בהם היטב. היתה לו גישה נמרצת לעניינים. נסיונו בצבא וביחידות הפלמ"ח חישל את אופיו החזק. הוא היה עשוי לבלי חת ומיד ידענו כי הוא אשר ישמש כראש הנקודה, כמורה דרך ומד-ריך במאמצינו להתגבר על תלאות הזמן ולבסס את הקבוצה ביסוס של קבע.

חודש ימים לאחר בואו נוכחנו לך-עת, כי פעלנו נפלאות. ולא מפני שנר-פיש היינו מתחילה. אלא מכיוון, שהיי-נו חסרים יד מכוונת. לא ידענו כיצד לערוך חלוקת עבודה יעילה בתנאים הקיימים. תנאים שאילצונו לעסוק בע-בודות הגנה והיאחזות חקלאית בעת ובעונה אחת.

ברם, פגם אחד מצאנו בגדעון זה. הוא לא היה אחד משלנו, אלא כאבר זר בתוכנו. כבדונוה אולם לא אהבנוה של אין אתה יכול לנהוג באדם מנהג של אחוה וריעות בשעה שהוא כה זר לרר-ך. חן, משום מה אהב את הבדידות, ניי-סה להחליץ מכך ולא עלה בידו. לבו, חיוניתו, מאוזן ואיפיותו היו כמבוי-סתום בעינינו. מחיצה סמויה, מוסווית, עמדה בינו ובינינו והיא שבלבלה דע-תנו והרגיזתנו. לעת ערב נוהג היה לשוטט בחורשת הזיתים, כשחזר היה מעלה אור בחדרו ומבעד לחלון יכולת לראותו שפוף על גבי השולחן וידו נעה במהירות — כותב. מעולם לא שח-לנו על מה יכתוב ואנו לא שאלנוה. חשבנו כי עורך הוא תרשימי מפת הב-טחון בסביבה. אחרים חשבוהו למשורר

והיו כאלה שדימו לראותו מעלה על הגייר אותם אירועים ומעשים-של-ממש, שגרמוהו להיות כח חתום ונעול. ממש צעף של מיסתורין.

עבודה חקלאית עסק במעט, במי-דה שסיפק היה בידו להנפות משאר עיסוקיו. והללו היו רבים. התברר, כי הוא מונה כמפקד כל האיוור, כך שמרבית זמנו היה מסייר בסביבה וער-רך ביקורים בישובי הסביבה ואצל שכ-נים שנגמד. לעיתים היה חופו לעיר המחנה, לשיבות ולדיונים.

הנערות אהבוהו ואין תימה בכך. היתה לו דמיון והופעה נאה. פנים עזים ותקיפים. אלא, שהוא לא שעה אליהן וזאת לא סלחו לו. העלילו עליו, כי נערה יש לו באחד המקומות. שניה סברה, כי ארוסתו הנרגה בקרב, של-שית החליטה כי שונא נשים הגהו. כן, כך התחילה מתפשטת מקצתה של מרידות. האווירה הקודמת, רחוקה אר-שר וחדוות יצירה נעלמה כלא היתה. היו שאמרו שכל זאת בא לנו בעטייה של רגילות. של ימים רגילים. מחוס-רי הפתעות, גרושי עמל ועבודה. ימים ראשונים חולפים ואתם פגה החגיגות. לפתע רואה אתה את עצמך מעומד מול סלע איתן, תלאות יום יום. מאמצי יצירה על-אנושיים. והיו שאמרו כי כל זאת בעטיו של זה, של גדעון. נוכח-נו לדעת, כי שכרו יוצא בהפסדו ובי-קשנו מן המוסדות המוסמכים שיתלוהו מאתנו. משם הוריעו לנו, כתשובה, כי הוטל עליו תפקיד מיוחד ורק כש-תפקידו יתמייץ יעבורהו מכאן. הר-דעה זו, הגבירה את המסתוריות. היינו ישוב משלט והודעת המוסדות עוררה בנו מחשבות והרהורים שונים.

*

הימים הפכו לשבועות והשבועות כפזו וחלפו והנקודה הולכת ומתבססת. בית האבן הראשון כבר עמד על תילו. התחלנו בהרחבת חדר האוכל וציפינו לתוספת כח אדם מיחידת הכשרה שניה, שעמדה להגיע בכל יום. מדי בוקר היו הבחורים משכימים קום ויוצאים לסי-קול השטח המסולע. אומת הטרשים התעקשה ובידי עמל עלה בידנו להכין חלקות אדמה אחדים לגידול ירקות. מרבית השטח נשתל עצי פרי, הבנות, מאידך, התרכזו במטבח ובמחסן הבג-דים.

וכך חלפו הימים וגדעון לא התערב בחייהם של עוזי ודליה. עד שביום אחד...

באותו יום (עמדנו בסיומו של חדר האוכל החדש והדבר זכור לי עד מאד) יצאה דליה לשוטט קמעא באותה חור-שת זיתים, מקום שהיתה מרבה לילך-שמה בחברתו של עוזי. הפעם — בגפה הלכה. יתכן והילוך זה שלה היה נעלם מעינינו, אלא, שהיה הדבר לעת ערב, עם שקיעת החמה. ודליה לא היתה נר-הגת להלך בשעה זו בגפה. דליה בלא עוזי ובשעה זו! מובטח לך שכל אחד ירגיש בכך.

"לאן פניך בעודות, דליה? שאלוה. "סתם לטייל" — השיבה סתומות. זה הכל ותו לא. תאמרו — הבלים. ואמנם, אף אנו חשבנו כך. אלא, שה-ערב הפך ללילה. הלילה ליום. ולמח-רתו נטלה חפציה ועברה לחדרו של גדעון...

ככה. בפשטות. מבלי לומר דבר. מבלי להרזיע לעוזי, מבלי לחוש באותה מהפכה, באותה מרידות אין סופית שהתרחשה בתוכנו.

נדהמנו. נדהמנו כליל. כיצד יתכן הדבר! ? והן רק לפני זמן קצר, שבוע, יום, פעות ספורות בלבד... נהפך עלי עולמי. הגה, עמדתי וב-גייתי לי עולם אחר. טהור יותר. אידי-אלי יותר. עולם הבגוי על טוב לבם

על בני אדם ולא על רוע לבם. נש-תנית מן הקצה אל הקצה. הפכתי לא-דם המאמין בכל, האוהב את הכל, הרואה את הטוב והיפה בכל. עד... עד אותו יום. עד שנוכחתי לדעת, כי אותו שינוי בהשקפת עולמי היה תלוי על בלימה. הליכה זו של דליה מעוזי אל גדעון הוכיחה לי, כי לעולם לא יבנה אדם את עולמו על רגשות, על לבבות בני אדם. כי לבו של האדם הוא היסוד הרעוע ביותר בתבל. כי לבו של האדם הוא הפכפך.

עד כאן — עיקר העיקרים. ואם תרצו נוכל לעמוד בכאן ולסיים ולא יגרע הדבר מערך אותו מעשה. אלא, שאינו עושה זאת כיוון שמשוכנע אני, כי דליה הצטיירה והופיעה לפניכם באור מטעה לגמרי, בלתי מתאים למציאות. דליה היתה נערה טובה ושקנתית. ציי-תנית ואוהבת. אינה מהלכת בגדולות ומתנשאת מעל האחרות. סתם בחורה נחמדה, נערה, נערת קיבוץ. העלמתי במתכוון, את תאורי גיבורי סיפורי המ-עשה, כדי שלא יוריד הדבר מערך אותו מאורע. כלומר, שלא תמצאנה סיבות ונבונות-סיבות לאותו מקרה. שלא יעלה על דעתו של מישהו לחשוב, כי עלה גדעון בערכו על עוזי. ודליה, נערה פזיזה, ביכרה את הטוב משניהם. שלא יעמוד אדם ויניח הנחות שוא או ישער השערות הלשויות מן המצוי-אות. שמה היה גדעון יפה יותר, פיקח יותר, קוסם לה לדליה יותר. נהפוך הוא. עוזי היה הגבוה, היפה, השקט.

עברו ימים מספר ודליה אהבה את גדעון. ועוד איך! דומה לה ראייתם אהבה בעזרת כזו מימיכם. ממש כמו עם עוזי. פעמים לאין ספור במשך היום היתה מפסקת עבודתה וחשה לחפשו. היא "השתגענה" אחריו.

ואתה עמדת ותמתה. כיצד יתכן! ? אותו לתי, אותה אהבה ושני אנשים שונים. כל מהפכה לא היתה בלבה. ואהבה את עוזי עד אותו יום...

דליה אהבה ועוזי שגא ואנו עמדנו מנגד. שוב לא היינו שותפים לאהבה, ששגאה מצמיחה. שורה בה ומקירה שמינו מעלינו. עוזי — התערער בתוכו שווי משקלו הנפשי. ובנו — היסוד המצפוני. ולא דוקא מפני שנערה עזבה בחור והלכה לשני. פרידות כאלה הן יום-יומיות מכדי להתאבל עליהן. אולם, בשעה שאדם עומד ובונה לו מגדל שלם, אמונה שלמה, והנה זו חולפת לה עם הרוח, נשמטת הקרקע המוצקת מתחת רגליו. אנו כולנו, בושנו לשאת עינינו איש אל רעהו. אהבה שטפחונה ונטרונה כבכת עינינו -- נגווה.

וביום סגריר אחד, הקיץ הקץ על הנקודה. באותו יום פגע עוזי בדליה. הוא ירה בה שתי יריות. שתי יריות בלבד. הוא הרג אותה.

עוזי נעלם. סברו כי התאבד. גר-עון חזר כלעומת שבא. ואנו נשארנו לעכר את אדמתנו ומסיים, ללא הצלחה, לאחות את הקרעים שבנשמת. אלא, שעד היום אנו מוגיעים מוחנו בשאלה ארוכה זו: למה עזבה דליה את עוזי ועברה אל גדעון? והרי היא אהבה את עוזי כל אותו זמן, ובעצמה כה רבה, ולמה לא שמרה על אותו יסוד של אחוה וריעות שעליו היה מושתת קבוצנו. במחי יד אחת מוטטה יסוד גדול. אמונה שלמה.

ועוד אנו מנסים לפענח: מה קרה באותו יום בחורשה. וכלום באמת קרה שם דבר? ואולי לא התרחש שום מאורע? ואולי בכל אותה תסביכות ארו-רה אשם לבה של דליה. למה בלבד. לבה של נערה. יצור מופלא והפכפך. אויל!

תקליטים
באך, בטהובן, אופרות, אופרטות, ולסיס, רודריס, רדיו אוניון - רוברים, רח' ריונניף 116, תל-אביב